

Podobenství O pokrytci

1. čtení:

kázání: Matoušovo evangelium 24,45-51 Když si však špatný služebník řekne: `Můj pán nejde`, a začne bít své spoluslužebníky, hodovat a pít s opilci, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi pokrytci; tam bude pláč a skřípění zubů.

Bratři a sestry,

tak to jsem asi netrefil. Za dva dny jsou Vánoce. Tak jaktože nečtu vánoční příběh? Kde jsou pastýři, králové, andělé, nebo apoň Marie, Josef a oslík? Ano, budou. Zítra si na ně budeme hrát na živém Betlému, budeme moci aspoň trošku prožít ten starý krásný a nevyčerpatelně hluboký příběh. Dnes ještě zůstaňme tady. V prosinci 2013 v Soběslavi, kde žijeme ty svoje obyčejně neobyčejné životy. A zkusme se na ně podívat přes sklo tohoto Ježíšova podobenství. Jestli by nám nemohlo něco v těch našich životech osvětlit. Třeba zjistíme, že je to vlastně téma i velice předvánoční.

Příběh

Pozor. Je to podobenství. Není to popis toho, jak co bude. Je to hádanka. Hádanka o tom, jak na tom jsem já. I když je to příběh o někom vlastně úplně jiném. Až banální příběh. Pán odjede a rozdá úkoly služebníkům. Jeden ten služebník když zjistí, že se Pán nevrací, a že už se třeba dá-libůh nikdy nevrátí, začne si hrát na pána. Začne se povyšovat nad ostatní, zneužívat a využívat ty, kterým měl sloužit, začne si užívat. Místo práce začne chlastat s kamarádama. Pán se vrátí a vyrazí ho. Konec. A konečně v Bibli zase čteme něco, čemu rozumíme a souhlasíme s tím. S čím může souhlasit úplně každý. Vždyť když se někdo takhle zachová, takhle zneužije svoje postavení, zaslouží vyrazit. Jednoduchý příběh. Jasný. Dopadne to správně, tak jak má.

Postavy

Problém nastane, když ten příběh začneme číst a přemýšlet o něm opravdu jako o podobenství. Jako o té hádance, ve které se mám najít. Ve které můžu zjistit, jak na tom jsem. Jak na tom opravdu jsem. Ne jenom, jak se zdám ostatním nebo sobě. Jak bych chtěl vypadat. Tak dobře, kdo v tom podobenství teda jsem já? Postav v tom malém příběhu vlastně máme víc, než by jeden čekal. Je tu Pán. Pak je tu ten služebník, který poctivě plní Pánovy úkoly. O tom je tam ale jenom jedna věta. Chudák. Přitom on by měl být hlavní hrdina. Pak je tam ten služebník špatný. Ale jsou tam ještě ti čeledníci, kterým má právě služebník dávat jíst a starat se o ně. A jsou tam ještě ti opilci, ti kamarádi z mokré čtvrti, se kterými si ten zlý služebník užívá. To je spousta postav. Kdo jsem v tom příběhu já?

Poučení první, postava první. Jedno je jasné. Nejsem ten Pán. To je role vyhrazená tomu skutečnému Pánu, jehož narozeniny máme za dva dny slavit. A který také odcestoval a snávratem vyčkává až nekřesťansky dlouho. A kdoví, jestli vůbec přijde. Jak to, že ještě nepřišel? Kdy přijde? Přece musí přijít. My tomu věříme a čekáme na něj. Těšíme se na něj. Snad víc než na Vánoce. Proto vlastně taky oslavujeme Vánoce. Oslavujeme jeho příchod, protože věříme a těšíme se, že přijde znova. Tak kde je? Na všechny tyhle otázky nám dává i toto krátké podobenství odpověď. Kde je? Kdy přijde? Proč ještě nepřišel? Už 2 000 let? Odpověď je: Je to Pán. Ne pan, jako pan soused odvedle, ale Pán jako panovník. Jako Král. Ať se nám to líbí nebo ne, Ježíš Kristus je Pán. On přijde, kdy on sám bude chtít. Až on sám rozhodne. To není náš úkol mu to diktovat, kdy a co má dělat. Já vím, zní to nepříjemně, že nad sebou máme nějakého mocipána, který si dělá, co chce a my máme jenom poslouchat. A bylo by to na vystoupení z církve a na to přestat věřit, kdyby tím pánem měl být někdo jako my. To nás chraň Bůh. Ale je to něco jiného, když je jím ten, komu svěřujeme vlastní životy a budoucnost. A taky životy a budoucnost těch, které milujeme. Když je to ten, ke kterému se modlíme, protože má moc ochránit nás i ty, které milujeme. A já chci, aby ten, kdo má v rukou budoucnost mě i mých dětí, byl opravdovým Pánem, který nemusí nikoho poslouchat ani se nikoho bát. U kterého jsme v bezpečí. Já vím a uvědomuji si to čím dál víc, jak je dobře, že nejsem sám svým Pánem. Svým Bohem. Protože čím dál víc si uvědomuji, kolik toho není v mé moci, že nemám svůj život ve svých rukách. Je toho tolik, co nedokážu ovlivnit. Natož životy těch, které miluji. Jestli můžou být v rukou někoho jiného, tak ať ten někdo jiný je ten nejmocnější a nejsilnější. Ať je to Bůh.

To je první poučení našeho podobenství. Je nad námi někdo, kdo je nejmocnější Pán, komu na nás záleží a záleží mu na tom, co děláme. A my sami těmi Pány nejsme.

Poučení druhé, postava druhá. Ten služebník, který prostě dělá tu práci, kterou dostal. Je nazván služebníkem věrným a rozumným. Co ho dělá věrným? A dokonce blahoslaveným? Není to žádná vyjímečnost, žádná kdovíjaká chytrost ani veliké tajné znalosti. O příchodu svého Pána neví nic. Neví, kdy přijde. Ani se na to kdovíjak nepřípravuje. Jeho připravenost spočívá v tom, že věrně vykonává to, co mu bylo svěřeno. Ať Pán přijde zítra nebo za 2000 let. A asi není náhoda, že ta svěřená povinnost je právě starat se o druhé. Pomáhat jim. Ano, tohle je náš úkol. Úkol křesťanů. Takhle být věrní.

Poučení třetí, postava třetí. Ten špatný služebník. Víte, jaká je jeho hlavní charakteristika? Je to pokrytec. Je to služebník, zřejmě vysoce postavený služebník, který má ostatní na starosti. Je důležitý. Akorát že tu starost o ostatní vyměnil za starání se o sebe samého. Je úplně stejně vysoce postavený a důležitý, jako my. Jako každý z nás. Každý z nás má někoho na starosti, o spoustě věcí rozhoduje. Každému z nás je svěřena velká zodpovědnost. A jasně, nám asi úplně nehrozí, že bychom místo starání se oděti a nebo o svoje staré rodiče nebo prostě o ty, kteří nám byli svěřeni, že bychom místo toho začali chlastat a svoje děti, staré rodiče nebo svoje blízké začali bít. To asi ne. Ale to, že na ně začneme kašlat a začneme se víc starat jenom o sebe, to nám hrozí. A že tuhle soběstřednost budeme schovávat za to, že přece někdo jsme a máme svoje vlastní, velké a důležité úkoly, že jsme přece křesťané, nebo ředitelé a nebo prostě ti důležití, to nám hrozí taky. A tomu se, alespoň v Bibli, říká pokrytectví. Schovávání vlastních cílů za něco jiného, jakože důležitějšího. Zakřivenost do sebe samého schovávat za službu Pánu Bohu. Tohle Ježíš, když chodil po světě, nenáviděl ze všeho nejvíc. Neměl problém jít si posedět a mluvit se zkorumpovanými úředníky, se zloději a prostitutkami. S tou největší špinou tehdejšího světa stejně jako tohoto světa. Ale nesnesl náboženské pokrytce. Ty, kteří se modlí šestkrát denně, dodržují všechna přikázání a dávají almužny a desátky do kostela i z rajčat a paprik, co jim vyrostou na zahrádce. A přitom tímhle vším schovávají jenom svoje vlastní cíle a plány, ve kterých není pro ty skutečně potřebné místa. Není na ně čas. Tohle Ježíš nesnášel a pro tyhle bylo to boží království zavřené.

Peklo

A tady se dostáváme k tomu poslednímu, co v tom našem podobenství je a co se asi k vánocům hodí ze všeho nejmíň. Ale co všechny zajímá asi nejvíc. Přece to peklo na konci. Ten pláč a skřípění zubů. Jak to teda je? Poučuje nás tady Ježíš o tom, jestli nějaké peklo je a jak to tam bude vypadat? Ano. Ale vlastně vůbec ne. Za prvé, slovo peklo tam nikde nepadne. Za druhé, je to podobenství, ne popis budoucnosti. A za třetí, Je to vlastně jenom domyšlení situace. Pokud je člověk pokrytec a soběstředný frajer, na žádnou Boží oslavu, na kterou bude pozvána i ta největší lůza, by stejně nechtěl. A tak zůstane ze své vůle venku. S ostatními pokrytci. A budou tam na sebe skřípat zubama a bude to kpláči.

S.C. Lewis říká takovou moudrou myšlenku. Nakonec budou před Pánem Bohem jenom dvě skupiny lidí. Ti, kteří pokorně a s pocitem vlastní nehodnosti a nedostatečnosti řeknou: Tvá vůle se děj, Pane Bože. A Boží vůle s námi lidmi je o pokoji a o kráse. A druhá skupina lidí, kterým Bůh řekne: Tvá vůle se děj. Jestli chceš, zůstaň si sám se sebou a se svou vůlí.

Jsou před námi Vánoce. Oslava narozenin našeho Pána, Ježíše Krista. A také oslava toho, že ještě jednou přijde. Do té doby máme vlastně jediný úkol. Zůstat věrní. Věrní služebníci. Možná ne nijak zvlášť vyjímeční ani nijak zvlášť chytří a znalí velikých tajemství. Ale věrní. Ne pokrytci
amen